

**Комунальний заклад вищої освіти
«Дніпровська академія музики» Дніпропетровської обласної ради»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ВСП «Фаховий музичний
коледж» КЗВО «Дніпровська
академія музики» ДОР»

Олена ПОТОЦЬКА
«29» серпня 2025 року

**СИЛАБУС
НОРМАТИВНОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ХОРОВИЙ КЛАС»**

“Хорове диригування”

Освітньо-професійний ступінь – Фаховий молодший бакалавр

Галузь знань – 02 «Культура і мистецтво»

Спеціальність – 025 «Музичне мистецтво»

Освітньо-професійна програма – «Музичне мистецтво»

**Д н і п р о
2 0 2 5**

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Навчальна дисципліна «Хоровий клас» посідає особливе місце у професійній підготовці музикантів, оскільки поєднує теоретичні знання з практичним досвідом колективного музикування. Курс спрямований на формування вокально-хорових навичок, розвиток ансамблевого співу, художньо-виразного виконання хорових творів різних стилів та жанрів, а також на оволодіння методикою роботи з хоровим колективом. Особлива увага приділяється розвитку ансамблевого співу, чистоті інтонування, вокально-хоровій техніці, а також вихованню відповідальності та дисциплінованості як важливих якостей учасника колективного музикування. Дисципліна «Хоровий клас» є важливим засобом формування гармонійної особистості, здатної до творчої співпраці, культурного діалогу та професійної самореалізації.

КОМПЕТЕНТНОСТІ

У межах цього курсу здобувачі освітньо-професійного ступеню «Фаховий молодший бакалавр» формують інтегральну, загальні та спеціальні компетентності, передбачені освітньо-професійною програмою «Музичне мистецтво».

Інтегральна компетентність (ІК):

Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері музичного мистецтва або у процесі навчання, що вимагає застосування системи інтегрованих художньо-естетичних знань з теорії, історії музики, історії мистецтва, музичного виконавства та педагогіки, та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у зазначених ситуаціях

Загальні компетентності:

ЗК 6 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 8 Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях

Спеціальні компетентності:

СК 2 Здатність демонструвати достатній рівень виконавської майстерності.

СК 3 Здатність відтворювати художньо-образний зміст музичного твору у

виконавській діяльності.

СК 4 Здатність використовувати спеціалізовані знання з теорії, історії та методології музичного мистецтва.

СК 5 Здатність демонструвати професійні навички та вміння в музично-теоретичній/виконавській/педагогічній/ /організаційно-творчій діяльності.

СК 7 Здатність самостійно організовувати та провадити індивідуальний та/або колективний репетиційний процес у професійній діяльності.

СК 11 Здатність відслідковувати і оцінювати власний прогрес та досягнення у професійній сфері, проявляти критичну самосвідомість.

СК 12 Здатність здійснювати міжособистісну та соціальну взаємодію для досягнення професійних цілей.

СК 13 Здатність презентувати результати своєї творчої /педагогічної/організаційно-творчої діяльності перед аудиторією з урахуванням її специфіки.

СК 14 Здатність до професійної самореалізації.

ТРИВАЛІСТЬ КУРСУ. Для здобувачів на основі базової середньої освіти: Курси II — IV, Семестри III — VIII, загальний обсяг — 570 годин, з них практичних — 570 годин. Для здобувачів на основі повної загальної середньої освіти: кількість кредитів ЄКТС — 19, Курси I — III, Семестри I — VI, загальний обсяг — 570 годин.

МЕТОЮ навчальної дисципліни «Хоровий клас» є формування професійних компетентностей у сфері ансамблево-хорового виконавства, розвиток вокальної культури, набуття виконавського досвіду у якості артисту хору, придбання здобувачами досвіду хорового виконавства, практичних навичок і вмінь по керуванню хором, музичного мислення та художнього смаку здобувачів. Програма дотримується вимог сучасності та специфіки фахової підготовки студентів у мистецькому напрямку.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА НАВЧАЛЬНОЮ ДИСЦИПЛІНОЮ

Після закінчення курсу здобувач фахової перед вищої освіти повинен вміти:
РН 3 Грати на музичному інструменті/співати артистично, технічно, осмислено відтворюючи художньо-образний зміст музичного твору

відповідно до його стильових особливостей.

РН 4 Читати та відтворювати нотний запис тексту музичного твору.

РН 9 Оперувати традиційними й сучасними знаннями в контексті освітньої виконавської/музично-теоретичної/педагогічної/організаційно-творчої діяльності (відповідно до освітньо-професійної програми).

РН 12 Провадити індивідуальний та/або колективний репетиційний процес у виконавській/освітній/організаційно-творчій діяльності (відповідно до освітньо-професійної програми).

РН 15 Позитивно сприймати конструктивні критичні зауваження фахівців щодо своїх навчальних та творчих результатів і використовувати їх для власного професійного розвитку.

МІСЦЕ ДИСЦИПЛІНИ В СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНІЙ ПОСЛІДОВНОСТІ

Нормативна навчальна дисципліна «Хоровий клас» належить до циклу професійної підготовки та є обов'язковою складовою навчального плану здобувачів. Вона спирається на знання та навички, отримані при вивченні таких дисциплін, як: «Вокал», «Хорознавство», «Читка з листа», «Аналіз музичних творів», «Сольфеджіо», «Теорія музики», тощо. Хоровий клас є навчальною лабораторією, де здобувачі мають можливість набути основ культури вокально-хорового співу, засвоюють виразові можливості хорової музики та закономірності хорового виконавства.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Навчальний процес з дисципліни «Хоровий клас» організовується у формі практичних занять, що передбачають роботу здобувачів у складі навчального хорового колективу.

Форми організації навчання:

- Аудиторна робота – колективні репетиції, робота над вокально-хоровими навичками, ансамблевим звучанням, інтерпретацією музичних творів;
- Індивідуальна робота – самостійна підготовка здобувачів: опрацювання партій, вивчення нотного тексту, переклад тексту (за потребою), розвиток вокальної техніки,

- Групова робота – заняття в окремих хорових партіях, спрямовані на відпрацювання інтонаційної та ритмічної точності, та складних фрагментів;
- Самостійна робота здобувачів – аналіз музичних творів, робота з текстом, слухання відео та аудіо записів, підготовка до концертних виступів.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ. У процесі вивчення курсу застосовуються поєднання традиційних та інноваційних методів навчання, спрямованих на розвиток вокально-хорових, ансамблевих та художньо-виконавських умінь здобувачів.

Основні методи:

- пояснювально-ілюстративні – пояснення викладачем вокально-хорових прийомів, демонстрація зразків виконання, прослуховування професійних хорових записів.
- репродуктивні – відтворення здобувачами інтонаційних і ритмічних моделей, спів справ, робота над партіями у хорі;
- аналітичні – аналіз нотного тексту (переклад за потребою), розбір гармонічної та поліфонічної структури твору, інтонаційні завдання.
- практичні – безпосередня робота над хоровим звучанням: ансамблевий спів, дикційні вправи, вправи на розвиток слухової уваги та дихання.
- методи колективного навчання – робота в групах (партіях), колективне обговорення художньої інтерпретації творів.
- метод проблемного навчання – постановка творчих завдань (наприклад знайти виразні засоби для передачі образності в музичному творі).
- концертно-виконавський – виступи перед аудиторією, підготовка концертних програм.

Застосування цих методів забезпечує поетапний розвиток вокально-хорових навичок, формує здатність здобувачів до художньо-виразного виконання та професійної інтерпретації хорового репертуару.

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ:

Основи вокально-хорової роботи

- організація роботи хорового колективу;

- вокально-хорові вправи;
- робота над елементарним репертуаром.

Ансамблево-хоровий розвиток

- робота по партіям;
- формування ансамблевого слуху;
- виконання хорових творів середнього рівня складності;
- аналіз і розбір музичних творів.

Художньо-виразне виконання

- стилістичні особливості хорової музики;
- інтерпретація класичних і сучасних зразків;
- робота над динамікою, фразуванням, штрихами;
- концертне виконання.

Професійна підготовка та сценічний досвід

- підготовка концертних програм;
- участь у фестивалях;
- самостійна робота здобувачів над партіями;
- набуття навичок роботи з хоровим колективом у ролі керівника.

ФОРМИ І МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Вивчення дисципліни передбачає проведення поточного та підсумкового контролю.

Контроль навчального процесу пропонується проводити у вигляді: перевірки завдань, оцінки висловлювань, бесіди-аналізу, виконання творчих завдань, заліки.

Діагностика та перевірка знань майбутніх фахівців здійснюється на основі результатів проведення поточного контролю (на індивідуальних заняттях та контрольних заходах) протягом всього курсу навчання і має за мету перевірку практичного засвоєння здобувачами хорових навичок та виховання у них постійного прагнення до самовдосконалення.

Поточний контроль - визначення успішності навчання здобувачів з метою планування наступних етапів навчального процесу та перевірка виконаного завдання з хорового класу (підготовка партій, активність на заняттях, презентація до творів).

Семестровий контроль - проводиться з метою оцінки результатів навчання та здійснюється у формі концертного виступу. При оцінюванні здобувача

враховується комплекс вимог: систематичне відвідування занять, самостійна підготовка до уроків, активна робота на заняттях, вміння старанно, творчо та артистично проявляти себе в вокально-хоровій роботі.

Самостійна робота здобувача включає в себе різні форми підготовки: вивчення нотного тексту, аналіз твору, ознайомлення з своєю партією в партитурі, на інструменті з виявленням інтонаційних складнощів, робота над вокальною технікою, прослуховування твору у різних інтерпретаціях, вивчення партій.

Підсумковий контроль проводиться з метою комплексного оцінювання результатів навчання і здійснюється в останньому семестрі у формі заліку.

ПОЛІТИКА КУРСУ («ПРАВИЛА ГРИ»)

- Академічна доброчесність.
- Відвідування заняття.
- Активність і участь (у репетиціях, групових завданнях, концертних виступах)
- Самостійна робота
- Концертна діяльність
- Етичні норми (принцип взаємоповаги, підтримки, взаємодопомоги).

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Апалькова І. Довідник хормейстера. Канів: Склянка Часу/Zeitglas, 2020. 94 с. [in Ukrainian]
2. Голяка Г. Проблема репертуару у виконавському мистецтві. Актуальні питання гуманітарних наук. 36.1. 2021. С 55-59. [in Ukrainian]
3. Зарицький А., Зарицька А., Мрочко В., Кириченко І., Гонтар О. Вокальний ансамбль: теорія і практика навчальний посібник. Луцьк, 2022. 170 с. [in Ukrainian]
4. Кириленко Я. Вокально-ансамблеве та диригентське мистецтво: інноваційні підходи до підготовки фахівців. Lima, Peru – Kyiv, Ukraine 2023 С. 317 [in Ukrainian]

5. Кирейко В. Д. Десять українських народних пісень з Полтавщини. [Ноти] : для голосу і фортепіано : навчально-методичний посібник для студентів мистецьких закладів вищої освіти III-IV рівнів акредитації / Віталій Кирейко ; упорядники І.В. Шестеренко та В.А. Цюпак Карабулут ; ред. нотного тексту І.В. Шестеренко.- Київ : НМАУ ім. П.І. Чайковського, 2024. 56 с. [in Ukrainian]
6. Маленька українка» Валентини Мартинюк — від солоспіву до відео кліпу // Брондзя (Мартинюк) В. М., Овчарова С. В., Роюк Н. В. «Музикознавча думка Дніпропетровщини». Вип. 22 (1, 2022) Дніпро, 2022. [in Ukrainian]
7. Мартин З. «Сходінками хорової майстерності», Третя частина. — Львів: Галицький друкар, 2021.
8. Мартин З. «Сходінками хорової майстерності», Четверта частина. — Львів: Галицький друкар, 2022. 263 с. [in Ukrainian]
9. Мартин З. «Сходінками хорової майстерності», П'ята частина. — Львів: Галицький друкар, 2023. 296 с. [in Ukrainian]
10. Мартин З. «Сходінками хорової майстерності», Друга частина. — Львів: Галицький друкар, 2020. 183 с. [in Ukrainian]
11. Мережко Ю.В., Шепеленко Г.Б. Вокальні твори українських композиторів кінця XIX – початку XXI століття: навч.-метод. посіб. для студентів ВЗО / Ю.В. Мережко, Г.Б. Шепеленко; Київ: Інтерсервіс, 2020. 180 с. [in Ukrainian]
12. Протопопова О. «Хори». Видавництво «Мелосвіт». 2021. с.40
13. Світлайло С. «Підготовка викладачів музичного мистецтва у класі вокального ансамблю». Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв : наук. журнал. 2021. № 3. С. 180 -184. [in Ukrainian]
14. Сточанська М. П., Чернецька Н. Г. Аранжування для вокального ансамблю у супроводі бандур [Ноти]: методичні рекомендації / Мирослава Петрівна Сточанська, Наталія Григорівна Чернецька. Луцьк: Вежа-Друк, 2022. 36 с. 183 с. [in Ukrainian]
15. Томсон З. «Співає камерний хор КМАМ імені Р. Глієра». Київ: Муз. Україна, 2021, 164 с.

Додаткова:

1. Академічне хорове мистецтво України (історія, теорія, практика, освіта): колективна монографія/ [ред.- упоряд. О. М. Лігус]. Київ: Видавництво Ліра, К., 2017. 220 с.
2. Гобдич М. М., Дондико О. І., Виноградча Д. В. Фах. Фах (диригування). Фах(диригування/спів): метод.вказівки з виконання практичних занять/ М. М. Гобдич, О. І. Дондик, Д. В. Виноградча; [ред.-упоряд. О. І. Дондик]. Київ: Видавництво Ліра, К, 2017. 64с.
3. Горбатенко Г. Хорові твори сучасних українських композиторів Київської школи. Київ: Державне спеціалізоване видавництво «Музична Україна», 2016. 184 с.
4. Грушецька О., Черниш Я., Громченко Н. Сучасна українська хорова література. Навчальний посібник. Дніпро ЛІРА, 2018. 77 с.
5. Степаненко М. Вибрані хорові твори для мішаного хору a cappella. Київ : видавництво Гроно, 2015. 32 с.
6. Серганюк Л. І. Методика аналізу хорових творів / Л. І. Серганюк /Навчально – методичний посібник / Івано-Франківськ, 2012. 440 с.
7. Степаненко М. Вибрані хорові твори для мішаного хору a cappella. Київ : видавництво Гроно, 2015. 32 с
8. Яковчук О. Обробки українських народних пісень для жіночого голосу. Київ: Спринт-центр, 2019. 59 с.
9. Яструб О. Духовні хорові твори українських композиторів першої третини ХХ століття: жанрово-стильові та виконавські принципи // Мистецтво та культура: теорія і практика. 2024. Вип. 3. С.58-63.
10. Щербій С. О. Розвиток хорового мислення у студентів за допомогою навчальної дисципліни «Хорова література» // Actual Problems of Learning and Teaching Methods: зб. наук. пр. Відень, Австрія, 2022. С.46-50.

Інформаційні ресурси:

1. Дніпровська обласна універсальна бібліотека URL: <https://www.libr.dp.ua/>
2. Національна бібліотека України імені В. В. Вернадського URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>

3. Електронна бібліотека «Культура України» URL:
<https://elib.nlu.org.ua/catalogue.html?catalogue=39>
4. Classical Net URL: <http://www.classical.net/>
5. Classical Sheet Music Downloads <https://www.virtualsheetmusic.com/>
6. Р. Шуман ораторія «Рай та Пері» (фрагменти). URL:
https://youtu.be/e_pTZq-seQY
7. George Crumb: Star-Child (1977). URL: <https://youtu.be/UY2GRsBrdxI>
8. Жанри хорової музики: пісня, обробка, мініатюра, кантата, ораторія + завдання. Музична література. URL: https://youtu.be/xtZnLtp_frc
9. Марта Кузій. Опера або чому це квінтесенція музики. Емоція: трагедія. URL: <https://youtu.be/XWBV2BQOpjs>
- 10.«Прекрасна епоха опери. Чи ні?» Барокова опера XVII-XVIII ст.
URL: <https://www.youtube.com/watch?v=pfHa4ypOLhc&t=15s>
<http://www.fainer.com.ua/noti.htm>